

Hospital General de Granollers

Hospital Universitari

Fundació Privada Hospital Asil de Granollers

Guia docent

Circuit

ITINERARI DOCENT

Infermeria

Obstetricoginecològica

Març 2016

Itinerari docent d'infermeria obstètricoginecologica **(matrona) hospitalària**

Coordinador: Dra. M. José Canto Rivera. Cap de l'Àrea de Docència
Comissió de Docència Postgraduada

Autors (per ordre alfabètic)

Sra. Sophie Buob	Tutora de la UDM
Sra. Dolors Guix LListuella	Tutora de la UDM
Sra. Margarita Manresa Lamarca	Tutora de la UDM
Sra. Anna Pareja Martínez	Cap de l'àrea d'infermeria de sala de parts i Matern-Infantil.

Centre:

Fundació Privada Hospital Asil de Granollers

Data d'elaboració: Març 2016

Número d'edició: 5ª edició

Propera revisió: Febrer 2020

Aprovat en Comissió de Docència en data: 27 de Abril de 2016

Conformatat de l'adjunta a la Direcció General

Dra. Eva Martín Sánchez

Firma acreditativa

Índex

---

1. Introducció.....	4
2. Definició.....	4
3. Objectius del itinerari docent.....	4
4. Serveis i unitats que impliquen l' itinerari docent.....	4
a. Serveis implicats del propi centre.....	5
b. Unitats específiques.....	5
c. Rotacions a altres centres.....	5
5. Durada i distribució de la formació teòric-pràctica	6
6. Rotacions hospitalàries de primer any	6
d. Rotació a sala de parts.....	7
e. Rotació en U.H. materno-infantil: sala de puèrperes i perinatologia.....	13
f. Rotació en U.H. neonatologia (UCI neonatal).....	18
g. Pautes d' actuació de les matrones residents de primer any.....	21
7. Rotacions hospitalàries de segon any.....	22
h. Rotació a sala de parts.....	23
i. Rotació a CCEE i gestants de risc.....	23
i. Gestants de risc.....	24
ii. Activitats de CCEE.....	27
j. Pautes d' actuació de les matrones residents de segon any.....	29
8. Rotació de l' ASSIR.....	30
Planning.....	32

1. Introducció

D'acord amb l'article 11.2 del reial decret 183/2008 del 8 de febrer pel qual es determina i classifiquen les especialitats de ciències de la salut i es desenvolupen en determinats aspectes del sistema de formació sanitària especialitzada, les comissions de docència han d'aprovar els itineraris o les guies formatives tipus que elaboressin els tutors de residents de cada unitat docent.

2. Definició

L'itinerari docent és un manual informatiu que descriu la unitat docent on es farà la residència per a l'especialitat en qüestió, identifica els docents i determina les rotacions anuals que realitzessin cada resident d'aquella unitat docent detallant els objectius.

3. Objectius del Itinerari docent

L'objectiu primordial d'aquesta guia és originar els plans individuals de formació de cada resident d'acord amb el programa de formació de l'especialitat i ajustar a les característiques pròpies de la unitat docent, independentment del nombre de resident que accedís a la formació cada any. Per tant, aquest itinerari ha de ser adaptable a la capacitat docent reconeguda de la unitat docent.

Els plans individuals de formació de cada resident que es derivin, tindran com a objectiu que els residents tinguin una guia docent personalitzada, descrivint què rotacions han de fer al llarg de la seva residència i quins són els objectius que s'han d'aconseguir en cadascuna de les rotacions.

4. Serveis i unitats que impliquen l'itinerari docent

Aquest apartat cobra sentit després dels canvis introduïts pel Reial decret 183/2008 en relació amb la redefinició del concepte d'unitat docent. Així doncs la unitat docent queda definida com un *“conjunt de recursos personals i materials, pertanyents als dispositius assistencials, docents, de recerca o de qualsevol altre caràcter que, amb independència de la seva titularitat, es considerin necessaris per impartir formació reglada en especialitats en Ciències de la Salut pel sistema de residència, d'acord amb l'establert als programes oficials de les diferents especialitats”*.

4.1 Serveis implicats del propi centre

	Servei	Director/Cap d' àrea	Tutors
Principal	Ginecologia i obstetrícia /Sala de parts	Dr. F. Ojeda /Sra. A. Pareja	Sra. S. Buob Sra. M. Manresa
Altres	U. H. Materno-infantil	Dr. F. Ojeda/Sra. A. Pareja	Sra. S. Buob Sra. M. Manresa
	Pediatría	Dra. M. Català/Sra. A. Pareja	Sra. S. Buob Sra. M. Manresa
	Consultes externes	Sra. M. Martos	Sra. S. Buob Sra. M. Manresa

4.2. Unitats específiques

Servicios	Unitats	Caps
Ginecologia i obstetrícia	Sala de parts (SP)	Dr. F. Ojeda/ Sra. A. Pareja
	U. H. Materno-infantil	Dr. F. Ojeda/Sra. A. Pareja
Pediatría	Unitat de nounats (niu patològic)	Dra. M. Català/Sra. A. Pareja
Consultes externes (CCEE)	Alt Risc obstétrico (ARO)	Dr. F. Ojeda/ Sra. M. Martos
	Monitorització fetal davant part (TRF)	Dr. F. Ojeda/ Sra. M. Martos

4.3. Rotacions en altres centres

Rotació	Centre	Unitat	Tutors
Atenció primària	ASSIR Sector sanitari Vallès Oriental	CAP de referència assignat	Sra. D. Guix
Clínica La Mutua	Fecunmed	Unitat de Reproducció	Sra. S. Buob Sra. M. Manresa

- Es contempla la possibilitat de fer part de la formació en conveni amb altres centres.

5. Durada i distribució de la formació teòric-practica

La durada de la formació és de dos anys.

La part teòrica del programa formatiu recollit al programa nacional de l'especialitat s'impartirà per l'organisme competent en matèria de formació sanitària especialitzada de la CCAA.

La formació pràctica es distribuirà de la següent manera: entre el 60-70% de la formació clínica es realitzarà en atenció especialitzada i entre el 30-40% en atenció primària i comunitària.

Les matrones residents, per adquirir les competències pròpies d'aquesta especialitat, rotaran pels àmbits clínics i comunitaris que s'indiquen:

6. Rotacions de primer any

Lloc de rotació	Hores de formació pràctica	Hores de formació teòrica
Urgències ginecològiques i obstetrícia/ Sala de parts	734h	Portafolis 65h
ASSIR	450h	Portafolis 95h
Hospitalització Puérperes / Ginecologia	140h	Portafolis 70h
Neonats	56h	Portafolis 15h
Classes presencials		165h
Casos virtuals de las classes presencials		10h
TOTAL: 1800h	1380h	420h

6.1- ROTACIÓ: ÀREA DE SALA DE PARTS

Durada: 25 setmanes

Professional responsable: tutores Sophie Buob i Margarita Manresa i col·laborador docent (Matrones de guàrdia)

Objectius generals:

- Capacitació per a la correcta valoració i cures de la dona en l'admissió: diagnòstic de part
- Capacitació parar oferir una atenció integral especialitzada a la dona durant el part i puerperi normal.
- Capacitació parar oferir cures al nounat sa i detectar possibles problemes de salut neonatal.

Objectius competencials:

- Que el resident dugui a terme personalment un mínim de quaranta parts (vuitanta en els 2 anys)
- Adquirir les habilitats bàsiques per:
- Valoració de l'estàtica fetal: Maniobres de Leopold.
- Exploracions vaginals: valoració del coll uterí i presentació fetal.
- Valorar l'evolució del part durant el període de dilatació i elaboració del partograma.
- Assistir la dona durant el període d'expulsió: pràctica de l'episiotomia i de la episiorrafia.
- Valoració del benestar matern i fetal durant tot el procés de part: control clínic i monitoratge cardiotocogràfic fetal. Pràctica de la palpació manual de la dinàmica uterina (DU) i auscultació fetal amb estetoscopi de Pinard.
- Participació en l'analgèsia i anestèsia obstètrica.
- Aplicació de les cures immediates del nounat a la sala de parts: reanimació neonatal, valoració del test de Apgar i identificació del nounat.
- Atencions i cures en el puerperi i lactància materna precoç.

Metodologia:

- L'horari que realitza la matrona en formació és en torns de 12 hores.
  - Supervisada per una matrona de la guàrdia, participa en el seguiment propi i tutelat de les pacients que porta la matrona de referència.

- Acompanyament a les visites d'urgències amb la matrona o metge de guàrdia.
- Inici de l'assistència al període expulsiu, sota adequada supervisió, a la cinquena setmana de pràctiques hospitalàries.
- Participació en les accions formatives del servei
- Es realitzen un mínim de tres tutories, programades a l'inici de la rotació.

Activitats:

En finalitzar el període, la matrona resident estarà capacitada per donar assistència durant el treball de part i el part, incloent les següents activitats:

- Revisar les sales i el material de sala de parts
- Revisar la medicació que hi ha a l'àrea de parts, reposar-la i comprovar la seva caducitat.
- Revisar el carro d'anestèsia i comprovar els aparells supletoris (laringoscopi, sondes, etc...)
- Comprovar el funcionament dels monitors, bombes de perfusió i mantenir-los en condicions d'utilització.
- Comprovar el funcionament del material de reanimació del nounat.
- Mantenir un bon estat de confort de la dona/ nounat durant les exploracions.
- Profilaxi de la infecció
- Canvi de torn oral:
  - Evolució de les gestants ingressades a l'àrea
  - Incidències en el torn anterior: induccions, ingressos
  - Revisió de les històries de les gestants a l'àrea de dilatació
  - Presentació a les dones ingressades
  - Revisió dels llibres de registre
- Utilitzar els sistemes de registre que s'utilitzen a l'àrea de parts

Recepció de la gestant a l' hospital

- Valoració del seu estat
- Comprovar les dades de la història clínica, del carnet de l'embarassada i els consentiments informats
- Confecció del partograma
- Exploració abdominal
- Auscultació de la FCF
- Valoració de la dinàmica uterina
- Tacte vaginal: valoració de les condicions del coll uterí, de la pelvis materna i de la presentació fetal
- Diagnòstic de part
- Pressa de constants
- Detecció de possibles edemes
- Informar a la dona/parella sobre l'evolució del progrés del part i dels procediments a efectuar
- Realitzar procediments a l'ingrés de la dona:
  - Comprovar la identificació de la dona
  - Aplicació de l'ènema si escau
  - Pressa de constants
  - Venoclisi, extracció per a analítica si s'escau
  - Informar sobre la restricció de líquids i aliments si s'escau
- Aplicació de tècniques de diagnòstic del benestar fetal segons les situacions
  - Auscultació fetal (estetoscopi de Pinard i ultrasons)
  - Monitoratge fetal prepart
  - Monitoratge fetal intrapart
  - Valoració del color del líquid amniòtic i/o amnioscòpia

Assistència al part normal

- Control i valoració del benestar matern i fetal
- Identificar signes i símptomes de desviació de la normalitat en el transcurs del part i comunicació a l'equip mèdic
- Valorar l'evolució del procés del treball de part
- Seguiment i control del part normal
- Control i valoració de la dinàmica uterina (manual i tocogràfica)
- Aplicació de tècniques de diagnòstic del benestar fetal segons les situacions:
  - Auscultació fetal (estetoscopi de Pinard i ultrasons)
  - Monitoratge fetal intrapart
  - Valoració del color del líquid amniòtic
- Mantenir un bon estat de confort de la mare
- Identificar les necessitats de la dona / parella
- Oferir assessorament i suport emocional a la gestant i a la seva família durant el treball de part
- Ajudar a la dona en la realització de les tècniques de relaxació i respiració
- Ajudar a la dona a adoptar diferents posicions en el treball de part
- Aplicar altres mètodes no farmacològics per alleujar el dolor durant el procés de part
- Afavorir la implicació de la parella / acompanyant en el procés del part
- Col·laborar i participar en l'aplicació de l'analgèsia obstètrica
- Diagnòstic del període d'expulsió

Assistència al part normal i a l'enllunament

- Ajudar a la dona a utilitzar les diferents posicions per afavorir el descens de la presentació
- Aplicar les tècniques complementàries que afavoreixin l'elasticitat del perineu i evitar les lesions del sòl pèlvic
- Protecció del perineu
- Utilitzar tècniques d'infiltració del perineu
- Practicar l'episiotomia en cas necessari
- Diagnòstic dels signes d'enllunament
- Realitzar l'enllunament dirigit
- Revisió de la placenta, membranes i cordó umbilical
- Revisió del canal de part
- Realitzar episiorrafia i sutura de l'esquinçament
- Aplicar els tractaments d'indicació mèdica
- Col·laborar i participar amb l'equip obstètric en l'atenció als parts distòcics i de risc
- Control i seguiment del treball de part induït/estimulat
- Conèixer els protocols assistencials del servei

Atenció immediata al nounat

- Valoració del test de Apgar
- Afavorir el contacte pell amb pell, mare, pare i el nounat
- Cures immediates al nounat
- Identificació del nounat
- Manteniment de la temperatura corporal
- Control del pes
- Ajudar en la reanimació enèrgica del nounat dins de la sala de parts i realitzar-la en cas d'emergència, incloent els següents aspectes:
  - Preparació de l'ambient
  - Administració d'oxigen
  - Ventilació amb "ambú"
  - Ajudar en la intubació i en la ventilació mecànica si s'escau
- Col·laborar en la cateterització dels vasos umbilicals

- Extreure sang del cordó umbilical per a analítica i estudi de l'equilibri acidifico-bàsic (pH)
- Explicar i realitzar el protocol de la donació de sang de cordó
- Adquirir habilitats a l'àrea quirúrgica i integració amb l'equip de l'àrea quirúrgica
- Adquirir habilitats en la instrumentació de les intervencions obstètriques. Instrumentar cesàries. Realitzar accions immediates apropiades en les urgències obstètriques com prolapse de cordó, hemorràgia, hipoxia fetal, eclàmpsia...etc...
- Obtenir assistència adequada
- Venoclisi
- Implementar el pla de cures a la mare i al nounat en el pospart immediat a sala de parts:
  - Controlar la pèrdua hemàtica en el postpart
  - Controlar la involució i el grau de to de l'úter
  - Control de constants
  - Assessorament a la mare en l'inici de la lactància materna
  - Promoure la interacció pares / nounat
  - Establir una comunicació efectiva amb la dona / família
  - Registrar, interpretar i comunicar les dades obtingudes del control, valoració i assistència de la dona durant el procés del part
  - Informar als pares sobre el registre de naixement
  - Emplenar el registre de naixement
  - Establir una comunicació efectiva amb la resta de l'equip perinatal
  - Avaluar els resultats de l'assistència al part
  - Monitoratge fetal de les gestants ingressades
  - Participar en les activitats de formació continuada, treballs de recerca, confecció de memòries i revisió d'històries clíniques
  - Recepció i col·laboració en les urgències obstètriques i ginecològiques
  - Discutir les cures i assessorament apropiats en el procés de dol als pares en circumstàncies de mort o anormalitat en cas de:
    - Fetus amb malformacions
    - Mort fetal prepart
    - Mort neonatal
    - Mort materna

- Informar sobre:
  - Procediments burocràtics i administratius
  - Grups d'ajuda
  - Serveis religiosos

6.2- ROTACIÓ: U.H.MATERNO INFANTIL: SALA DE PUERPERES I PERINATOLOGIA

Durada: 5 setmanes

Professional responsable: tutores Sophie Buob i Margarita Manresa i infermera de la unitat

Objectius generals:

- Capacitació per oferir una atenció integral especialitzada a la dona durant el puerperi
- Capacitació per oferir cures al nounat sa i detectar possibles problemes de salut neonatal
- Capacitació per donar suport a la lactància materna
- Capacitació per oferir educació sanitària i consells a l'alta hospitalària

Objectius competencials:

- Que el resident porti a terme personalment la supervisió i cures, incloent examen d'almenys 100 puèrperes i recentment nounats sans
- Respecte a la puèrpera, adquirir les habilitats bàsiques per:
  - Avaluar els signes físics i estat emocional de la puèrpera
  - Identificar els factors de risc en el puerperi
  - Aplica les cures a la dona en el puerperi
  - Donar suport i assessorament a la dona i la parella
- Respecte al nounat, adquirir les habilitats bàsiques para:
  - Exploració física del nounat
  - Identificació dels factors de risc i anormalitats
  - Realització de les cures del nounat
  - Valoració del benestar del nounat

Metodologia:

- L'horari que realitza la matrona en formació en torns de 7 hores, coincidint amb l'horari de les infermeres d'hospitalització
- Estada amb la infermera d'hospitalització per aplicar les cures d'infermeria a les pacients que porti la infermera de referència: perinatologia, puérperes i nounats sans
- Acompanyament a la passada de visita de l'equip de tocòlegs i la infermera de planta
- Acompanyament a la passada de visita de l'equip de pediatres i la infermera de planta
- Participació en les accions formatives del servei
- Es realitzen 2 tutories durant la rotació, una d'elles a l'inici de la mateixa per determinar objectius

Activitats:

En finalitzar el període de formació la matrona estarà capacitada per demostrar la provisió de cures postnatales incloent les següents activitats.

- Canvi de torn oral i per escrit:
  - Evolució de les puérperes ingressades a l'àrea
  - Incidències en el torn anterior
  - Revisió de les histories
  - Presentació a les dones ingressades
- Conèixer els sistemes de registre que s'utilitzen en la unitat
- Conèixer els protocols assistencials del servei
- Informar als pares sobre el registre de naixement
- Revisar el material de la sala de puerperes:
  - Revisar la medicació que hi ha, reposar-la i comprovar la seva caducitat
  - Revisar el carro d'aturs i comprovar els aparells supletòris (laringoscopi, sondes, etc...)
  - Comprovar el funcionament dels aspiradors, l'oxigen i mantenir-los en condicions d'utilització
  - Proporcionar cures a la mare en el puerperi immediat
  - Recepció de la mare i el nounat en la unitat de puérperes:
    - Identificació de la mare i el nounat
    - Apreciació de les dades més rellevants de la historia
    - Aplicació del pla de cures de la mare i del nounat

- Maneig de la mare en el període postnatal incloent les següents activitats:
  - Valoració del benestar físic i psicosocial
  - Examen, valoració i proporcionar les cures apropiades en relació a:
    - Les mames
    - L'abdomen
    - L'úter
    - Els loquis
    - El perineu
    - La bufeta urinària
    - Les deposicions
    - Les extremitats superiors i inferiors
    - La temperatura
    - El pols
    - La respiració
    - La tensió arterial
- Comprovació del grup i Rh de la mare i del nounat i profilaxi de la isoimmunització Rh si en necessari
- Avaluació, assistència i assessorament en el procés de recuperació en relació a:
  - La nutrició
  - El descans i el somni
  - La mobilització
  - La higiene personal
  - La prevenció de la infecció
  - L'examen postnatal
- Educació sanitària, individual i en grup a la mare sobre els cuidats i les cures del nounat
- Assessorament i suport a la mare/ parella sobre la lactància del nadó
- Iniciació del test de cribratge.
- Les anàlisis de sang
- Les anàlisis d'orina
- Discutir el maneig de les dones en el període postnatal en les següents situacions d'urgència:

- Accions immediates en cas d'hemorràgia postpart, hematoma vulvar, eclàmpsia, trombe embolisme pulmonar...etc...
- Obtenir assistència adequada
- Administració de perfusió endovenosa amb oxitòcics
- Iniciar la resurrecció d'emergència
- Admissió del nounat incloent els següents aspectes:
  - Preparació de l'ambient i de l'equip
  - Recepció i identificació del nounat
  - Confecció de la historia
- Apreciació de les dades més rellevants de la història obstètrica de la mare
- Valoració inicial de les condicions físiques del nounat:
  - Color
  - Respiració
  - Freqüència cardíaca
  - To muscular
  - Temperatura
- Examen general
- Implementació i avaluació del pla de cures d'infermeria al nounat segons protocol
- Maneig del nounat incloent les següents activitats:
  - Examen general i valoració de l'evolució del benestar del nounat
  - Examen, valoració i proporcionar les cures apropiades en relació a:
    - Respiració
    - Control de temperatura
    - Micció i deposició
    - Nutrició
    - Pes i Talla
    - Perímetre cranial
    - Posicionament del bebè
    - Activitat i conducta del bebè
    - Higiene general:
      - Pell i àrea de pressió
      - Ulls
      - Boca

- Melic
- Natges
- Vestimenta
- Promoció de relacions positives pares/ nounat
- Iniciació del contacte físic i estimulació de resposta i interacció
- Realització de test de diagnòstic i garbellat preventiu
- Realització de procediments terapèutics i preventius
- Profilaxi de la infecció
- Col·laboració i assistència en la reanimació enèrgica del nounat, incloent els següents aspectes:
  - Preparació de l'ambient
  - Administració d'oxigen
  - Ventilació amb “ambú”
- Administració de fàrmacs i preparacions terapèutiques segons pauta mèdica
- Registrar, interpretar i comunicar les dades apropiadament
- Discutir les cures i assessorament apropiats als pares en circumstàncies de mort o anormalitat en:
  - fetus amb malformacions
  - mort fetal prepart
  - mort neonatal
  - mort materna
  - procés del dol
- Informar sobre:
  - procediments burocràtics i administratius
  - grups d'ajuda
  - serveis religiosos
- Realitzar el trasllat o l'alta de la mare/nounat incloent els següents procediments:
  - Revisió física de la dona a l'alta
  - Informació a la dona sobre els acte cuidats a l'alta
  - Coordinació hospital/consultes externes/comunitat (pediatra i PAD)
- Informació sobre els serveis de la comunitat i les cures de seguiment de la mare i del nadó.
- Registrar les dades de l'alta i la documentació

6.3- ROTACIÓ: U.H NEONATOLOGIA (UCI NEONATAL)

Durada: 2 setmanes

Professional responsable: tutores Sophie Buob i Margarita Manresa i infermera de la unitat

Objectius generals:

- Observació i participació en les cures de nadons que necessitin cures especials, incloent nadons nascuts preterme, post terme, nascuts amb un pes inferior al normal i nounats malalts.
- Capacitació per donar suport emocional i educació sanitària als pares de nadons ingressats en la unitat de nounats

Objectius competencials:

- Col·laboració en procediments específics de la unitat
- Col·laboració en la reanimació enèrgica del nounat
- Adquirir les habilitats bàsiques para:
- Maneig d'incubadores
- Realització de les cures del nounat ingressat en una unitat de nounats
- Valoració del benestar del nounat ingressat
- Identificar anormalitats

Metodologia:

- L'horari que realitza la matrona en formació és en torns de 7 hores, coincidint amb l'horari de les infermeres d'hospitalització
- Estada amb la infermera de la unitat per aplicar les cures d'infermeria als bebès a càrrec de la infermera de referència.
- Acompanyament al passe de visita del pediatre i la infermera de la unitat
- Participació en les accions formatives del servei
- Es realitzen 2 tutories durant la rotació, una d'elles a l'inici de la mateixa per determinar objectius.

Activitats:

En finalitzar el període, la matrona en formació estarà capacitada per demostrar la provisió de cures al nounat, incloent les següents activitats:

- Revisar els boxes i el material de la unitat de nounats:
- Revisar la medicació que hi ha, reposar-la i comprovar la seva caducitat
- Revisar el carro de parades i comprovar els aparells supletòries (laringoscopi, sonda, etc...)
- Comprovar el funcionament dels monitors, bombes de perfusió, incubadora i mantenir-los en condicions d'utilització
- Comprovar el funcionament del bressol tèrmic i del material de reanimació del nounat
- Canvi de torn oral i escrit:
  - Evolució dels nounats ingressats a l'àrea
  - Incidències en el torn anterior
  - Revisió de les històries dels nounats
- Conèixer els sistemes de registre que s'utilitzen en la unitat de nounats
- Admissió i trasllat del nounat incloent els següents aspectes.
  - Preparació de l'ambient i de l'equip
  - Recepció i identificació del nounat
  - Confecció de la historia
- Apreciació de les dades més rellevants de la història obstétrica
- Valoració inicial de les condicions físiques del nounat.
  - Color
  - Respiració
  - Freqüència cardíaca
  - To muscular
  - Temperatura
  - Examen general
- Aplicació i avaluació del pla de cures d'infermeria al nounat segons protocol
- Conèixer el funcionament de les incubadores
- Col·laborar en el manteniment de les incubadores
- Col·laboració i assistència en el manteniment de la temperatura corporal
- Control de l'ambient tèrmic

- Recuperació de la temperatura corporal
- Educació sanitària i assistència en l'alimentació del bebè:
  - Lactància
  - Lactància artificial (preparació de biberons)
- Participar en les cures del bebè incloent els següents aspectes.
  - Posicionament
  - Canvis de posicions
  - Control de pes, talla
  - Examen periòdic
  - Micció i deposició
- Higiene general :
  - Pell i àrees de pressió
  - Ulls
  - Boca
  - Melic
  - Natges
  - Vestimenta
- Profilaxis de la infecció
- Proporcionar, sota l'adequada supervisió, suport als pares i promoure relacions positives pares/bebè
- Col·laboració i assistència en la reanimació enèrgica del nou-nat, incloent els següents aspectes:
  - Preparació de l'ambient
  - Administració d'oxigen
  - Ventilació amb "ambú"
  - Ajudar en la intubació i en la ventilació mecànica
- Assistència i col·laboració en els procediments específics:
  - Fototeràpia
  - Extraccions sanguínies
  - Test de cribratge
- Administrar fàrmacs i preparacions terapèutiques o preventives en les diferents vies d'administració
- Col·laborar amb l'equip mèdic en els procediments específics

- Col·laborar en el maneig de les urgències neonatals:
    - Accions immediates en cas de dificultats respiratòries, metabòliques ...
    - Aspiracions de vies
    - Administració d' oxigen
    - Obtenir assistència adequada
  - Discutir les cures i assessorament apropiats als pares en circumstàncies de mort o anormalitat en :
    - Procés del dolc
    - Fetus amb malformacions
    - Mort neonatal
- Informar sobre :
- Procediments burocràtics i administratius
  - Grups d'ajuda
  - Serveis religiosos
- Participar en el trasllat o alta del nounat de la unitat neonatal:
    - Concertar cita en les consultes externes de l'hospital
    - Identificació de l'equip de salut comunitària que farà el seguiment del nounat
    - Registrar, interpretar i comunicar la informació de forma apropiada

6.4- PAUTES D'ACTUACIÓ DE LES MATRONES RESIDENTS DE PRIMER ANY

Sala de parts:

- Durada: 25 setmanes
- L'horari preferent que realitzés la matrona resident serà en torns de 12 hores
- Es realitzara palpació manual de la dinàmica uterina en el transcurs del treball de part, encara que la dona porti un registretocogràfic extern o intern
- Es realitzara l'auscultació de la freqüència cardíaca fetal amb l'estetoscopi de Pinard
- En la cinquena setmana, les matrones en formació ja hauran iniciat l'assistència al període expulsiu, sota l'adequada supervisió
- El nombre mínim de parts assistits entre l'1er i 2n any serà de 80

Sala de puérperes i nounats

- Durada: 7 setmanes
- L'horari que realitzar la matrona en formació serà de 7:30 a 14:30
- Durant 5 setmanes, la resident passarà visita conjuntament amb l'equip de tocòlogs, i la infermera o matrona de la planta d'hospitalització matern infantil. També es passarà visita conjuntament amb l'equip de pediatres i la infermera de nounats
- Durant 2 setmanes la resident estarà situada en la UCI neonatal

7.- ROTACIONS DE SEGON ANY

Lloc de rotació	Hores de formació pràctica	Hores de formació teòrica
Urgències ginecològiques i obstetrícia/ Sala de parts	597h	Portafolis 65h
ASSIR	480h	Portafolis 205h
Gestació de risc	196h	Portafolis 90h
Projecte d' investigació		77h
Classes presencials		98h
Casos virtuals de les classes presencials		10h
Protecció radiològica		24h
TOTAL: 1800h	1273h	527h

7.1-ROTACIÓ: Sala de Parts

Durada: 24 setmanes

Professional responsable: tutores Sophie Buob i Margarita Manresa, i matrona de cada guàrdia

Objectius generals:

- Capacitació per oferir una atenció integral especialitzada a la dona durant el part distòcic o de risc.
- Capacitació per dur a terme el control i seguiment dels parts induïts.
- Adquirir habilitats en la instrumentació en intervencions obstètriques (cesàries).
- Aconseguir una major autonomia en l'atenció a la dona a la sala de parts.

Objectius competencials:

- Que el resident realitzi el control i seguiment d'un mínim de 10 induccions.
- Que el resident dugui a terme personalment 40 parts (80 parts entre 1er i 2o any).
- Que el resident realitzi la instrumentació de 15 cesàries.
- Que el resident empleni un mínim de 25 partogrames.

Metodologia:

- L'horari que realitza la matrona en formació és en torn de 12 hores.
- Estada amb la matrona de la guàrdia per participar en el seguiment proper i tutelat de la pacient que porti la matrona de referència.
- Acompanyament a les visites d'urgències amb la matrona o metge de guàrdia.
- Participació en els accions formatives del servei.
- Es realitzen un mínim de 3 tutories programades a l'inici de la rotació

Les activitats són les mateixes que es detalla en la rotació de primer curs, ampliant l'autonomia en processos d'inducció de parts, instrumentació, atenció al part distòcic i al part de risc moderat i alt.

7.2- ROTACIÓ CONSULTES EXTERNES I GESTANTS DE RISC

Durada: 7 setmanes

Professionals responsables: tutores Sophie Buob i Margarita Manresa, matrones de CCEE i unitat de patologia mamària, metges responsables de la consulta de ARO, esterilitat i reproducció, patologia cervical, sòl pelvià i infermeres de la UDEN

Metodologia:

- L'horari que realitza el resident és en torns de 7 hores, coincidint amb el de la matrona, infermera o metge de CCEE.
- El resident rotarà per les consultes de ARO, TRF, patologia mamària, patologia de cèrvix, sòl pelvià, endocrí i clínica Fecunmed seguint el calendari que se li lliurarà en iniciar la rotació
- Acompanya al metge responsable a la consulta de ARO , durant el desenvolupament de la consulta
- Col·labora amb la matrona de CCEE per realitzar els controls prenatals a les pacients que es controlen a la consulta de TRF
- Acompanya a la matrona i /o ginecòleg a la consulta de patologia mamària, de sòl pelvià i de patologia cervical

- Acompanya a la infermera de la UDEN durant les consultes d'endocrinologia
- Es realitzen 2 tutories durant la rotació, una d'elles a l'inici de la mateixa per determinar objectius.

7.2.1 GESTANTS DE RISC

Objectius generals

- Capacitació per oferir una atenció integral especialitzada a la dona amb un embaràs de risc
- Identificació dels protocols de gestació de risc
- Capacitació per oferir educació sanitària i consells a la dona amb un embaràs de risc
- Binomi mare-fill en el diagnòstic, control i assistència durant l'embaràs i part auxiliant-se dels mitjans clínics i tecnològics adequats
- Detectar precoçment els factors de risc i problemes de salut en el binomi mare-fill durant l'embaràs i part duent a terme activitats de diagnòstic, control, derivació i seguiment dels mateixos i, en cas necessari, prendre les mesures d'urgència oportunes.

Objectius competencials

- Que el resident dugui a terme el seguiment i cures d'almenys 40 dones de risc durant l'embaràs
- Adquirir les habilitats bàsiques per:
  - Valoració del risc perinatal
    - . Exploració obstètrica prenatal
    - . Aplicar els protocols de seguiment i actuació en patologies en l'àmbit de l'obstetrícia
    - . Donar assessorament a la dona i la parella en situacions de risc perinatal

Activitats

- En finalitzar el període la matrona en formació estarà capacitada per proporcionar cures antenatals, dins de l'equip obstètric, a les següents àrees, incloent:
- ACTIVITATS DE CONSULTES EXTERNES D'ALT RISC OBSTÈTRICO (ARO):
  - Identificar els protocols de gestació de risc de les consultes externes hospitalàries: diabètiques, hipertenses, amenaça de part prematur, retard de creixement intrauterí, SIDA i gestació...etc...

- Participar en el control i seguiment de les gestants de risc, incloent les següents activitats.
- Entrevista individual i confecció de la història clínica
  - Exploració física
  - Exploració obstètrica
  - Palpació abdominal maniobres de Leopold
  - Alçada uterina
  - Circumferència abdominal
  - Auscultació de la FCF
  - Tacte vaginal
  - Pes, talla i pressió arterial
  - Albuminúria, glucosúria i cetonúria
  - Observació de les mames i de les extremitats inferiors
  - Presa de mostres per a citologia, cultius, frescs...etc...
  - Control i valoració del benestar matern i fetal
  - Valorar l'evolució de l'embaràs
  - Donar informació i educació sanitària a la dona/parella
  - Identificar signes i símptomes de desviació de la normalitat en el transcurs de la gestació i comunicar-ho a l'equip mèdic
  - Fomentar la lactància materna
  - Col·laborar en l'assessorament i suport emocional a la gestant/parella
  - Registrar les activitats realitzades i les dades obtingudes en la història clínica i el carnet de l'embarassada

ACTIVITATS DE CONSULTES EXTERNES DE ENDOCRINOLOGIA (UDEN):

Realitzar controls endocrinològics de la gestació a nivell dietètic i metabòlic

- Executar un pla d'atenció i cures individualitzat en els diferents problemes endocrinològics
- Manejar l'ús de fàrmacs (insulinoteràpia)
- Sol·licitar i interpretar proves complementàries

ACTIVITATS EN L'ÀREA DE GESTANTS DE RISC INGRESSADES:

- Identificar les causes d'ingrés de les gestants de risc
- Conèixer l'evolució de les gestants ingressades a l'àrea obstètrica
- Revisió de les històries
- Presentació a les dones ingressades
- Passar visita conjuntament amb l'equip obstètric de la Unitat
- Identificar els protocols de gestació de risc
- Realitzar les tècniques de diagnòstic del benestar matern i fetal:
  - Auscultació fetal amb estetoscopi de Pinard i/o ultrasons
  - Control i valoració de la dinàmica uterina
  - Monitoratge fetal i la seva interpretació
  - Valoració del líquid amniòtic
- Mantenir un bon estat de confort de la dona durant les exploracions
- Aplicar correctament els fàrmacs de prescripció mèdica específics de la unitat (sulfat de magnesi, hipotensors, ritrodine, tractocile...etc...)
- Identificar les necessitats de la gestant ingressada i de la seva família
- Assessorament i suport a la dona/parella
- Participar en l'assessorament i educació sanitària en relació a :
  - La nutrició
  - El descans i el somni
  - La higiene personal
  - La prevenció de la infecció
  - Tècniques de relaxació i respiració
  - Activitats de distracció i d'oci
  - Auto-cures

ATENCIÓ A LES GESTANTS EN PROCES DE ILE:

- Col·laborar en el procés de finalització de l'embaràs
- Acompanyar a la dona /parella en el procés de finalització de l'embaràs
- Implementació del pla de cures
- Informar a la dona/parella sobre els grups de suport

7.2.2 ACTIVITATS A CONSULTES EXTERNES: monitoratge fetal davant part, sòl pèlvic, patologia mamària patologia cervical i esterilitat i reproducció

Objectius generals:

- Capacitació per oferir una atenció integral especialitzada a la gestant a terme
- Valoració clínica de la gestant a terme
- Valoració clínica de la dona durant la seva vida reproductiva
- Capacitació per oferir educació sanitària i consells reproductiu a la dona, parelles, joves i família
- Capacitació per oferir educació sanitària i consells a la gestant a terme

Objectius competencials:

- Seguiment i cures de les dones que es controlen en la consulta de TRF prenatal
- Adquirir habilitats bàsiques per :
  - Valoració del benestar matern i fetal en la gestant controlada en la consulta
  - Exploració obstètrica prenatal
- Identificació de les situacions d'anormalitat o de risc i aplicació dels protocols d'actuació
- Aplicar els protocols de seguiment del embaràs
- Donar assessorament a la dona i la parella en situacions de proximitat al part
- Objectius de la rotació per Fecunmed:
  - Anamnesi, proves i diagnòstic dels diferents tipus d'esterilitat: edat/ implicació en la reserva i qualitat ovular.
  - Cicle normal, estudi bàsic d'infertilitat.
  - Col·laboració en reconeixement de les fases fèrtils i coits dirigits.
  - Coneixement de les diferents tècniques de reproducció assistida
- Objectius de la rotació per sòl pèlvic:
  - Anamnesi en sòl pèlvic. Història ginecològica dirigida i coneixement dels qüestionaris validats sobre aquest tema
  - Exploració en sòl pèlvic. Stress test, Test d'Oxford, Q-tip, exploració per compartiments...

- Diferenciar PSP ambulatori (seguiments i controls) vs PSP hospitalari (intervencionista) per valorar derivacions
- Aprendre a manipular els pesaris
- Objectius de la rotació per patologia mamària:
  - Sistemàtica de la autoexploració mamària
  - Definició de la categoria diagnòstica d'imatges radiogràfiques i com es descriuen en els informes
  - Paper de matrona en l'acolliment de la dona en els períodes crítics del diagnòstic de càncer de mama.
  - Actuacions en cas de patologia

Activitats:

En finalitzar el període, la matrona en formació estarà capacitada per proporcionar cures prenatales, incloent les següents activitats:

- Informar a les gestants sobre les proves de diagnòstic de benestar fetal
- Aplicar les diferents tècniques de diagnòstic del benestar fetal
- Interpretar i valorar els resultats del monitor fetal i derivar-los per a posterior avaluació a l'equip
- Realitzar activitats de promoció, prevenció i col·laborar en les activitats d'assistència i recuperació de la salut sexual, reproductiva i del climateri de la dona
- Interpretar els resultats i informes radiològics de mamografies i ecografies mamàries
- Assessorar a les parelles sobre conceptes bàsics de problemes de fertilitat
- Diferenciar els diferents tipus de tècniques de reproducció assistida
- Conèixer el funcionament d'un laboratori de reproducció assistida
- Conèixer els aspectes psicològics derivats dels problemes de fertilitat
- Identificar les urgències i complicacions de les tècniques de reproducció assistida
- Utilitzar els sistemes de registre que s'utilitzen en la unitat
- Identificar els circuits existents entre l'assistència primària (PAD) i l'assistència hospitalària
- Conèixer els processos i com derivar correctament al ginecòleg en cas de patologia
- Registrar, interpretar i comunicar les dades apropiadament

- Mantenir la confidencialitat de la informació
- Participar i col·laborar en les activitats de formació continuada, sessions clíniques, treballs de recerca, confecció de memòries i revisió d'històries amb l'equip obstètric
- Profilaxi de la infecció
- Discutir el maneig de les situacions d'urgència en el període perinatal.
- Metrorràgies en la gestació, cessament dels moviments fetals, part prematur, eclàmpsia, trencament prematur de membranes...etc...:
  - Obtenir assistència adequada
  - Accions immediates
  - Administració de perfusió endovenosa en situacions de necessitat
  - Iniciar resurrecció d'emergència
- Discutir les cures i assessorament apropiats a la dona/parella en circumstàncies especials com el diagnòstic prenatal, fertilització in vitro, fetus amb malformacions i mort fetal (presa de decisions i procés de duel)
- Aplicar els principis del raonament clínic, detecció de problemes, presa de decisions. Pla d'actuació i cures i avaluació adequats a les diferents situacions clíniques en l'àmbit d'actuació de la matrona

7-3 PAUTES D' ACTUACIÓ DE LES MATRONES RESIDENTS DE SEGON ANY

Durada: 25 setmanes

- L'horari preferent que realitzarà la matrona resident serà en torns de 12 hores en sala de parts i de 8h en Consultes Externes
- Es realitzarà palpació manual de la dinàmica uterina en el transcurs del treball de part, encara que la dona porti un registre tocogràfic extern o intern
- Es registraran les dades obtingudes del control del part en un partograma. S'emplenaran un mínim de 25 partogrames
- S'han de vigilar i assistir a 40 dones gestants de risc
- S'han d'assistir a 40 parteres que presentin factors de risc
- S'ha de participar activament en l'atenció del part instrumental o cesària de 20 dones
- El nombre mínim de cesàries instrumentades serà de 20

8- ROTACIONS ASSIR Granollers

Durada: 15 setmanes a primer i 16 setmanes a segon

Professional responsable: tutora responsable Dolors Guix i matrona assignada

Objectius generals: (per als dos anys de formació)

- Capacitació per oferir una atenció integral especialitzada a la dona durant l'embaràs, el part i puerperi normal.
- Capacitació per donar suport en la lactància materna.
- Capacitació per oferir cures al nadó i detectar possibles problemes de salut neonatal.
- Capacitació per oferir una atenció integral especialitzada a la dona i a la seva parella durant l'adolescència, reproducció i menopausa.

Objectius competencials:

- Que la matrona en formació dugui a terme personalment un mínim de:
  - Entrevista i confecció de la història clínica de la salut (obstètric -ginecològica) de 100 dones.
  - Control i assistència de dones gestants que incloguin almenys 100 reconeixements prenatals.
  - Controlar a 40 dones gestants de risc.
  - Dur a terme un programa d'Educació Maternal en 2 grups de dones.
  - Realitzar la supervisió, cura i reconeixement de 100 puérperes.
  - Realitzar la supervisió, guariment i reconeixement de 100 nounats sans.
  - Assessorament i cura d'almenys 40 dones en matèria de ginecologia.
  - Assessorament i cura d'almenys 20 dones en matèria de climateri.
  - Detecció i assessorament de 30 dones que presentin infeccions de transmissió sexual.
  - Assessorament en matèria de anticoncepció i sexualitat a 60 dones incloses la contracepció d'emergència i interrupció voluntària de l'embaràs.
  - Atendre i assessorar de manera individual a 25 joves en matèria de sexualitat i contracepció
- Adquirir les habilitats bàsiques per:
  - Valoració de la estàtica fetal: Maniobres de Leopold.

- Realitzar presa de mostres cervicals i vaginals, per citologies, exàmens en fresc, cultius i altres exàmens, almenys a 150 dones.
- Portar i realitzar programes de postpart.
- Participar responsabilitzant-se en dues intervencions grupals d'educació sexual i reproductiva dirigides als dones i joves de la comunitat.
- Participar activament en almenys, un programa sobre el climateri.
- Realitzar 25 visites domiciliàries al nounat i control i seguiment de la puèrpera.

Metodologia:

- L'horari que realitza la matrona en formació és en torns de 5 hores.
- Estada amb una matrona assignada per participar en el seguiment proper i tutelat de les pacients que porti la matrona de referència.
- Acompanyament a les visites d'urgències amb la matrona.
- Participació en les accions formatives del servei.
- Seguiran els protocols i circuits en el ASSIR de Granollers, amb diferents graus de supervisió i responsabilitat establerts en el "PROTOCOL DE SUPERVISIÓ RESIDENT Nov 2013"

9. – PLANING DEL ITINERARI DOCENT

	LLIR A1	LLIR B1	LLIR C1	LLIR A2	LLIRB2	LLIR C2
Maig	CURSO DE ACOGIDA			SP dia	ASSIR	SP dia
	MATER	ASSIR	NEONAT			
Juny.			SP dia	ARO		
Jul.	NEONAT					
	SP dia					
Ago.				SP noche		
				VAC	VAC	VAC
	VAC	VAC	VAC	VAC	VAC	VAC
	VAC	VAC	VAC	VAC	VAC	VAC
Set.						SP dia
			MATER			
Oct		MATER	SP noche	ASSIR	SP dia	ARO
	ASSIR					
Nov.						
		SP dia				
			SP dia			SP noche
Des.						
	VAC	VAC	VAC	VAC	VAC	VAC
Gen.						
					ARO	
						ASSIR
Feb.	SP noche		ASSIR	SP dia		
Març.					SP noche	
	SP dia					
Abril.				VAC	VAC	VAC
		SP noche				
Maig						
				SP noche	SP dia	